

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			20-0228944	1
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
J. de Munnik		Beleid	(0174) 672 572	27 AUG. 2020
ONDERWERP				
Wensen en bedenkingen Initiatiefvoor- stel compensatie OZB heffing vrijwilli- gersorganisaties				

Geachte raad,

Op 20 mei jl. hebben wij van de fracties van GBW, WV, D66 Westland, GroenLinks Westland en PvdA Westland een initiatiefvoorstel ontvangen inzake compensatie OZB-heffing vrijwilligersorganisaties. In de raadscommissie EFO van 17 juni 2020 is de raad verzocht om behandeling van het voorstel aan te houden. Het college staat positief tegenover dit initiatief maar wilde zich nog beraten over een aantal (juridische) risico's en kanttekeningen.

Tijdens het reces is meer duidelijk geworden, deze brief en bijlage bieden hier antwoorden op. Tevens is er toegezegd met de initiatiefnemers van het initiatiefvoorstel in gesprek te gaan. Dat willen we doen op basis van deze tweede brief met wensen en bedenkingen.

Wensen en bedenkingen initiatiefvoorstel compensatie vrijwilligersorganisatie

In de brief van 12 juni 2020 zijn twee specifieke juridische risico's benoemd te weten de afbakening van vrijwilligersorganisaties en de gevolgen van de uitspraak van het gerechtshof van 12 mei 2020. Er blijkt dat zowel gemeente Den Haag, als Rotterdam, die een vergelijkbare regeling hebben voor compensatie van sportverenigingen, deze blijven uitvoeren ondanks het benoemde (rest)risico. De gemeente Teylingen gaat geen beroep in cassatie instellen tegen de uitspraak van het gerechtshof Den Haag van 12 mei 2020. De juridische risico's zijn nader geduid in de als bijlage toegevoegde memo.

In het reces is er gekeken welke vraagpunten er naar voren komen als het initiatiefvoorstel wordt uitgevoerd. Als basis is hiervoor de "Subsidieverordening compensatie OZB-heffing Westlandse sportvereniging 2020" genomen. De vraagpunten die naar voren zijn gekomen gaan specifiek over de afbakening, subsidieplafond en hardheidsclausule.

Afbakening

Zoals al eerder is aangegeven in de brief van 12 juni jl. is "vrijwilligersorganisaties" een niet eenvoudig af te kaderen begrip. Het begrip is nu niet afgebakend, waardoor niet duidelijk is welke partijen in aanmerking komen. Daarnaast is de term maatschappelijk object op een bepaalde manier gedefinieerd in het initiatiefvoorstel, waardoor wellicht sommige partijen wel in aanmerking

komen en andere niet. Wij geven u als overweging om de afbakening nader te verscherpen.

Overschrijding geraamde kosten

De bijlage bij het raadsinitiatief biedt een eerste raming van de kosten. Op basis van deze kosten is er geld beschikbaar gekomen in de perspectiefbrief (€38.000 per jaar, 3 jaar lang). Gezien de uitdaging in afbakening, blijft een restrisico dat deze kosten hoger uitvallen. De strekking van het voorstel is namelijk dat iedere organisatie die aan de voorwaarden voldoet en daarmee in aanmerking komt voor compensatie, gecompenseerd wordt. Er zijn dan twee opties. Strikte afbakening, wellicht zonder subsidieplafond noodzakelijk, of als afbakening niet mogelijk of wenselijk is, een subsidie-plafond inclusief verdeelregels.

Hardheidsclausule

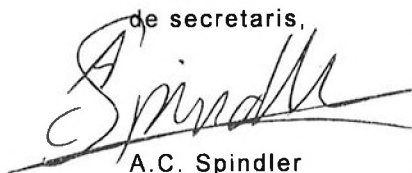
Omdat voor de compensatie vrijwilligersorganisaties afbakening als risico benoemd is kan er met een hardheidsclausule een mogelijkheid voor besluitvorming voor het college worden gegeven als er organisaties buiten de boot vallen. Wel kan dit ervoor zorgen dat er meer verenigingen uiteindelijk aanspraak proberen te maken op de verordening, en hiermee uitputting van de subsidie eerder aan de orde is.

Indieningstermijn verordening compensatie OZB-heffing sport

De gestelde indieningstermijn voor compensatie van OZB van sportverenigingen zoals die in de "Subsidieverordening compensatie OZB-heffing Westlandse sportvereniging 2020" kan tot uitvoeringsproblemen leiden. De opgenomen datum is 1 juli, maar het kan voorkomen dat deze datum nog niet alle belastingaanslagen zijn opgelegd en/of zijn betaald vanwege automatische incasso of eventuele betalingsregelingen. In deze gevallen is het aanslagbedrag nog niet of nog niet volledig betaald en kan er niet worden voldaan aan hetgeen als voorwaarde is opgenomen in artikel 4.1 van de verordening. We adviseren u deze verordening aan te passen. Een oplossing zou kunnen zijn om de deadline van 1 juli los te laten. Hierbij is het wel aan te bevelen om een einddatum vast te leggen. Bijvoorbeeld: *"Een aanvraag voor een subsidie moet, in afwijking van artikel 12 van de Algemene subsidieverordening Westland 2016 vóór 1 maart volgend op het jaar waarop de verschuldigde onroerende zaakbelasting betrekking heeft, door het college zijn ontvangen."*

We nodigen de initiatiefnemers van het voorstel uit om met ambtenaren in gesprek te gaan om uw initiatiefvoorstel te verscherpen met als doel bespreking in de commissie EFO van 9 september.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

b/a

B.R. Arends

BIJLAGE: Juridisch advies compensatieregeling

Subsidieverordeningen compensatie OZB-heffing Westlandse sportverenigingen 2020 en compensatie OZB-heffing Westlandse vrijwilligersorganisatie 2020

Om Westlandse sportverenigingen en vrijwilligersorganisaties te ondersteunen is het idee opgevat om Westlandse sportverenigingen en vrijwilligersorganisaties te compenseren voor de onroerendezaakbelasting via een subsidieverordening. De verordening voor de sportverenigingen is al langer onderwerp van debat en is reeds vastgesteld. Nadat deze was vastgesteld is er naar aanleiding van een uitspraak van het gerechtshof Den Haag een nieuw risico gesignaleerd. Hieronder wordt ingegaan op dat risico en op de risico's van de verordeningen in het algemeen.

De verordening voor de vrijwilligersorganisaties is nog niet uitgewerkt maar deze zal grotendeels dezelfde vorm krijgen als die voor de sportverenigingen.

Risico's en kanttekening

Algemene opmerkingen

De subsidieverordening kent zijn standaard risico's en kanttekeningen, die veelal voortgevloeid zijn uit jarenlange rechtspraak en/of toepassing van wettelijke voorschriften. Voorbeelden zijn het onterecht afwijzen van subsidie, waarbij een partij toch alsnog de volledige subsidie dient te ontvangen (toepassing van artikel 4:25, derde lid, Awb) en de opkomst van het leerstuk van de schaarse rechten in het subsidierecht¹. Gelet op de beperkte omvang van de beoogd vast te stellen verordeningen en het brede kader zijn voornoemde risico's aanwezig. Van schaarse rechten zal echter niet zo snel sprake zijn, behoudens het standpunt van een partij dat zij onterecht door de reikwijdte van de begripsomschrijvingen en het toepassingsbereik buiten de potentiële aanvragers vallen, bijvoorbeeld omdat men niet aangesloten is bij een sportbond die lid is van de vereniging NOC-NSF. Hoewel het in theorie mogelijk is dat een partij hierop een beroep doet, zal daar in de praktijk niet snel sprake van zijn omdat de meeste partijen lid zijn van / aangesloten bij NOC-NSF.

Er is echter een tweetal risico's dat extra aandacht verdient. Die zullen hieronder uiteengezet worden.

Onbevoegdheid; extra tarifiering

Een risico dat recent is bevestigd door de Belastingkamer van het Gerechtshof Den Haag is dat het niet is toegestaan een differentiatie toe te passen buiten de wettelijke kaders die in artikel 220f van de Gemeentewet zijn gegeven.² Met name rechtsoverweging 6.2 is in dit kader relevant:

¹ Zie bv ABRS 11 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2310; in deze kwestie werd een gezamenlijke subsidieregeling uitgevoerd door GS Noord-Brabant ten behoeve van specifieke sectoren in het MKB. Een partij was het er niet mee eens omdat deze partij vond dat er onvoldoende geborgd was dat er gelijke kansen waren.

² Hof Den Haag 12 mei 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:927,

“Naar het oordeel van het Hof wordt deze in de wet in formele zin neergelegde beperking van de bevoegdheid tot verdergaande differentiatie van de OZB-tarieven niet alleen geschonden indien de wetgever in materiële zin – hier: de gemeenteraad – een verdergaande differentiatie van de OZB-tarieven dan wettelijk is toegestaan in een belastingverordening – hier: de Verordening op de onroerende-zaakbelastingen 2017 (de Verordening) – regelt, maar ook indien hij met een omweg, buiten de Verordening om, algemeen verbindende voorschriften vaststelt of andere besluiten neemt die er (mede) op gericht zijn voorbij te gaan aan de wettelijke beperking van de bevoegdheid tot verdergaande differentiatie van de OZB-tarieven. Doel en strekking van de wet zouden worden miskend indien de gevolgen van het met een omweg voorbijgaan aan de beperking van de bevoegdheid tot verdergaande differentiatie van de OZB-tarieven in stand zouden worden gelaten.”

Het Hof stelt vast dat er in die kwestie – waarbij de gemeente de OZB-tarieven van niet-woningen had verhoogd voor de financiering van een ondernemersfonds, en aan sommige ondernemers een deel van de OZB-aanslag had terugbetaald – een differentiatie plaatsvindt in tarieven, waarvoor geen bevoegdheid bestaat. Het Hof geeft verder aan dat het niet de bedoeling is om die differentiatie via een andere weg te laten plaatsvinden, omdat het dan alsnog op hetzelfde uitkomt. Van daar ook de frase die hierboven onderstreept is.

Met de vastgestelde verordening voor sportverenigingen en de beoogde verordening voor vrijwilligersorganisaties wordt nu een mogelijkheid gecreëerd voor compensatie van de ozb voor sportverenigingen, waarmee dus, buiten artikel 220f van de Gemeentewet en via een omweg als bedoeld in het arrest van het Hof, een extra tarief in het leven wordt geroepen, waardoor bepaalde partijen minder aan ozb behoeven af te dragen en waarvoor dus in de Gemeentewet geen bevoegdheid bestaat. Een partij die om welke reden dan ook buiten de verordening zal vallen, maar er wel een beroep op wenst te doen, kan zulks voorleggen aan de bestuursrechter die vervolgens tot dezelfde conclusie kan komen als het Hof in het aangehaalde arrest en de OZB-aanslag(en) van die belanghebbende ook met 75% kan verminderen. Uit de redenering van het Hof volgt dat het niet uitmaakt of de omweg een belastingregeling of een ander soort regeling, zoals een subsidieverordening, betreft.

Een consequentie kan ook zijn dat een bestuursrechter de verordeningen onverbindend verklaard wegens strijd met een hogere rechtsnorm. Dit betekent dat de gemeente in dat geval geen uitvoering (meer) mag geven aan de verordening. Het risico bestaat echter dat de gemeente tegengeworpen krijgt dat partijen er op mochten vertrouwen dat zij voor compensatie in aanmerking komen.

Het college heeft op basis van bovenstaande uitspraak advies ingewonnen bij de VNG. De VNG neemt het standpunt in dat een vrijstelling in de vorm van een subsidieverordening zoals de raad dat gedaan heeft voor de compensatie van de OZB heffing voor de sportverenigingen geen risico vormt. De jurist van de VNG ziet het als cruciaal verschil dat in Teylingen de OZB was verhoogd om een ondernemersvereniging te financieren, waarna aan sommigen ook het bedrag van die verhoging werd terugbetaald.

Dat de subsidie van de gemeente Westland 'toevallig' 75% van de OZB voor de sportclubs dekt, is volgens de jurist van de VNG een beleidskeuze die de gemeente gewoon mag maken. Het gevoerde beleid ter zake is om sporten te stimuleren door de kosten laag te houden voor de clubs

In reactie op het standpunt van de VNG wijst de belastingjurist van de gemeente Westland er op dat de kern van de uitspraak van het gerechtshof Den Haag van 12 mei 2020 is dat een gedeeltelijke terugbetaling van de OZB-aanslagen aan een deel van de belastingplichtigen door het Hof wordt beschouwd als een extra (lager) belastingtarief, en dat dit in strijd is met artikel 220f lid 1 van de gemeentewet (en het gelijkheidsbeginsel). Van een beleidsvrijheid is dan geen sprake.

Weliswaar speelde in die rechtszaak een ondernemersfonds een rol, maar de kritiek van het gerechtshof is algemener geformuleerd (zie bovenstaand citaat), zodat die uitspraak ook gevolgen kan hebben als een gemeente zonder ondernemersfonds OZB-aanslagen gaat verminderen of terugbetalen. Als in een beroepsprocedure over een Westlandse OZB-aanslag m.b.t. een niet-woning de uitspraak van het Hof van 12 mei 2020 wordt ingeroepen, dan bestaat het risico dat de rechter aan de belastingplichtige eigenaar/gebruiker van een niet-woning, eenzelfde verlaging van 75% van de OZB-aanslag toekent.

Overigens werden de in de gemeente Westland de OZB-tarieven voor niet-woningen in 2020 ook verhoogd (met 25% ten opzichte van 2019).

De juristen van het team BJZ onderschrijven deze reactie.

Ontbreken van subsidieplafond

In casu is er bij de verordening voor sportverenigingen geen subsidieplafond opgenomen. Ambtelijk is alleen berekend wat de verwachte kosten zijn en berekend waar die uit gedekt kunnen worden. Omdat er geen plafond is opgenomen bestaat het risico dat de geraamde kosten worden overschreden. Wij zijn van mening dat dit risico onvermijdelijk is, omdat een plafond zich niet verhoudt tot het doel en de opzet van de verordening. Het gaat immers niet om activiteiten die worden uitgevoerd maar puur om gelijke compensatie van elke club die aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Reikwijdte verordening vrijwilligersorganisaties

De reikwijdte voor de verordening voor de vrijwilligersorganisaties is niet eenvoudig te bepalen. Het begrip vrijwilligersorganisatie is nu redelijk ruim omschreven, maar niet uitgesloten is dat er nu toch nog partijen buiten de verordening vallen, terwijl we die er graag bij willen hebben. Daarnaast is de term maatschappelijk vastgoed op een bepaalde manier gedefinieerd, waardoor wellicht sommige partijen wel in aanmerking komen en andere niet. Daarin is dus een risico op een procedure gelegen en met een procedure komt ook de strekking en reikwijdte van de verordening weer onder de aandacht.

